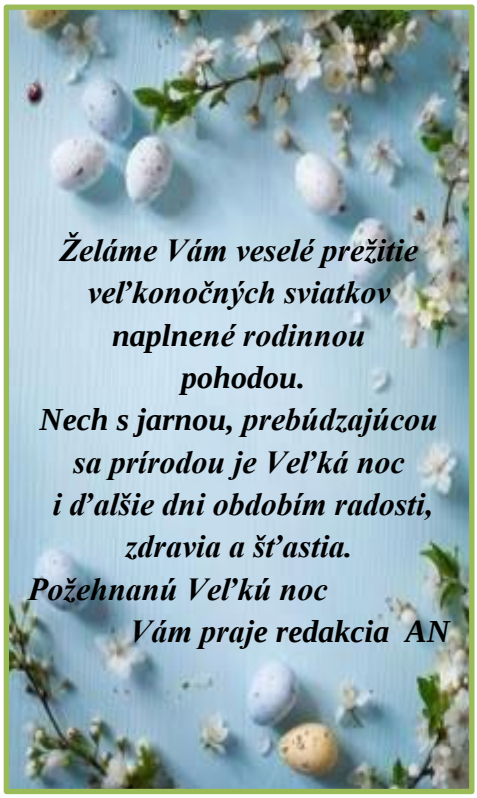
ABRAHÁMSKE NOVINY

ROČNÍK 22 **Cena 1,0 Eur** **apríl 2025**

FS Rozmarínček z Majcichova vystúpenie na Veľkonočných tvorivých dielňach, 13. apríla 2025 v Abraháme

Svetloslav Veigl

Veľká noc

Ukrižovaný Kráľ,
Vládca života a smrti,
z mŕtvych vstal.

Celá Zem plesá, raduje sa.
Veľkonočnému Baránkovi
spievajme lásky hymnus nový.

Keď zo smrti hriechu vstávame,
duša sa mení v Boží chrám -
prebýva v nej zmŕtvychvstalý Pán.

Tajomstvo kríža

Keď raz jeden misionár prišiel k indiánom, oni ho prijali medzi seba, lebo chceli počúvať, čo im prišiel povedať. A keď sa u nich vybaľoval, vytiahol aj kríž. Vtedy mu jeden z bojovníkov povedal: „Ten muž musel byť tvojím veľkým nepriateľom, keď si takto stále pripomínaš, ako sa vám podarilo ho priviazať k mučiarenskému kolu.“ No misionár mu na to odpovedal: „Práve naopak, je to môj najlepší priateľ. Ja si ho pripomínam z vďaky, lebo ma tak miloval, že išiel na mučiarenský kôl namiesto mňa.“ Kríž je ústredným symbolom práve týchto Veľkonočných dní. Je prítomný medzi nami po celý rok – či už vychádzame z Abrahámu smerom na Hoste, alebo míňame náš starobylý kríž idúc okolo kostola. No v tieto dni sa nám prihovára obzvlášť silne. A naozaj nás pozýva stretnúť sa s jeho tajomstvom. To nespočíva vo výčitke: pozrite sa, vy bezbožní ľudia, čo ste mi urobili. Hriech a zloba nemajú v tajomstve kríža hlavné slovo. Tým hlavným odkazom je skutočne Božia láska: veď Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby nezahynul nik, kto v neho verí, ale aby mal večný život.

A tak, keď budeme prechádzať popred niektorý z našich Abrahámskych krížov – či už počas Veľkonočných sviatkov, alebo hocikedy počas roka, nech nám vždy pripomenie, že ani v tých najťažších chvíľach nie sme sami. A aj keby sme sa cítili zabudnutí a nepochopení, kríž nám pripomína, že je tu Niekto, kto nás tak miluje, že sme mu stáli za všetko toto utrpenie.

ThLic. Ondrej Chrvala
správca farnosti Abrahám

ZO ZASADNUTIA OBECNÉHO ZASTUPITEĽSTVA

13. zasadnutie OZ 13 12. 2025

Starosta obce Mgr. Tibor Ležovič otvoril zasadnutie obecného zastupiteľstva a privítal všetkých prítomných. Skonštatoval uznášaniaschopnosť obecného zastupiteľstva.

Prerokovanie a schválenie rozpočtu na rok 2025 (2026, 2027).

Poslanec Ing. Koška upozornil na navýšenie rozpočtu na zamestnancov obce.

Poslanec Ing. Parák podotkol, že by chceli vidieť presný rozpis čerpania financií organizáciami v obci.

Kontrolórka obce prečítala stanovisko k návrhu rozpočtu a odporúča obecnému zastupiteľstvu rozpočet na rok 2025 schváliť a ďalšie roky zobrať na vedomie.

Prerokovanie a schválenie VZN č. 4/2024 o miestnych daniach na území obce Abrahám

Prerokovanie a schválenie VZN č. 5/2024 o miestnom poplatku za komunálny odpad a poplatku za drobný stavebný odpad na území obce Abrahám.

Poslankyňa Ing. Takáčová prečítala návrhy na zmeny k zverejnenému návrhu VZN a upravené znenie VZN.

VZN č. 5/2024 poslanci jednohlasne schválili.

Prerokovanie a schválenie VZN č. 6/2024 o nakladaní s komunálnymi odpadmi, drobnými stavebnými odpadmi a objemnými odpadmi na území obce Abrahám.

Poslankyňa Ing. Takáčová prečítala návrhy na zmeny k zverejnenému návrhu VZN a upravené znenie VZN.

VZN č. 6/2024 poslanci jednohlasne schválili.

Prerokovanie a schválenie VZN č. 7/2024 o miestnom poplatku za rozvoj na území obce. Poslankyňa Ing. Takáčová prečítala návrhy na zmeny k zverejnenému návrhu VZN a upravené znenie VZN.

VZN č. 7/2024 poslanci neschválili.

Prerokovanie a schválenie VZN č. 8/2024 o určení výšky mesačného príspevku na čiastočnú úhradu nákladov na činnosť školských zariadení na území obce Abrahám

Poslankyňa Ing. Takáčová prečítala návrhy na zmeny k zverejnenému návrhu VZN a upravené znenie VZN.

VZN č. 8/2024 poslanci jednohlasne schválili.

Návrh plánu kontrolnej činnosti hlavnej kontrolórky obce Abrahám na I. polrok 2025 poslanci jednohlasne schválili.

Prerokovanie žiadosti o prenájom pozemkov p. Paráková, žiadosť bola podaná bez príloh. Na katastri nie sú v súlade E a C parcely, podľa LV právny vzťah k domu nie je vysporiadaný, nie sú zapísané stavby, ktoré sa v skutočnosti na pozemku nachádzajú. Obecné zastupiteľstvo nemá námietky proti nájmu, ale je potrebné žiadosť vydokladovať a berie žiadosť pani Parákovej na vedomie.

Prerokovanie žiadosti o prenájom nebytových priestorov – p. Lošonská

P. Lošonská predložila žiadosť o prenájom nebytových priestorov na zdravotnom stredisku na masérsky salón. Poslanci jednohlasne schválili zverejnenie zámeru.

Zrušenie a vyhlásenie nového verejného obstarania na projektovú dokumentáciu – rekonštrukcia multifunkčnej budovy .Výsledná suma pôvodného VO bola 14 280 €, výhodnejšia ponuka bola 9250 €. Poslanci zrušenie VO jednohlasne schválili. Poslanec Ing. Koška navrhol, aby sa obstaranie projektovej dokumentácie riešilo priamym zadaním. Poslanci jednohlasne schválili priame obstaranie projektovej dokumentácie v maximálnej výške 9250 €.

Starosta predložil termíny zasadnutí obecného zastupiteľstva na rok 2025 v nasledovných týždňoch – 7, 18, 26, 39, 50. Obecné zastupiteľstvo termíny zastupiteľstiev berie na vedomie.

Interpelácie poslancov

Starosta informoval o žiadosti pani Petry Klasta v mene Klubu rodiny a mládeže o príspevok na antuku na tenisové kurty vo výške 1200 €. Poslanci príspevok odsúhlasili, ale je potrebné predložiť zoznam ľudí, ktorí sú zainteresovaní, viesť evidenciu nákladov a predložiť na obecný úrad. Je potrebné určiť osobu, ktorá bude za tenisové kurty zodpovedná.

Starosta informoval o žiadosti včelárskeho zväzu na príspevok na výsadbu stromov. Poslanec Ing. Koška informoval, že Slovenský zväz včelárov v spolupráci s obcou Abrahám a základnou školou v Abraháme vysadí v rámci verejných priestorov 100 líp.

Starosta informoval o projekte na nový chodník v časti pri pošte – projekt bol schválený vo výške cca 37 000. Projekty cyklopríšrešok pri háji a parkovisko pri kostole boli tiež schválené. Na jar sa plánuje rekonštrukcia prístrešku na cintoríne, detské ihrisko s posedením v priestoroch za kultúrnym domom.

Starosta informoval o stave kvality vody. Hneď ako boli zvýšené hodnoty dusičnanov začalo sa s hľadaním príčiny a následnými opravami v spolupráci so spoločnosťou, ktorá inštalovala prístroj na úpravu dusičnanov. V prípade že sa kvalita vody nezlepší bude vydaný zákaz používať vodu ako pitnú. Na vodárni bude prebiehať údržba a oprava na zariadení. Hneď po ukončení prác a odstránení poruchy budú urobené nové odbery.

Poslanec Ing. Koška podotkol, že nikto nemôže za to, aká je situácia, ale upozornil, že najnovšie rozbory nie sú na stránke. Starosta oponoval, že rozbory sú zverejňované hneď, ako prídu, ale dlho trvá, odkedy sa odoberie vzorka po doručenie protokolu o skúške.

Pani Hanuliaková upozornila na slabú informovanosť obyvateľov o situácii, aká momentálne je s pitnou vodou.

Poslanci sa zhodli na tom, že teraz sa rieši akútny problém s vodou, ale bude potrebné riešiť situáciu s vodou aj do budúcna.

Poslanec Ing. Koška informoval, že bol oslovený Európskou komisiou na Slovensku na zapojenie sa do projektu Európskej únie – Budovanie Európy s miestnymi zastupiteľmi. Zastupiteľ za OZ bol navrhnutý Ing. Koška.

Obecné zastupiteľstvo súhlasí s návrhom poslanca Ing. Košku so zapojením sa do projektu a zároveň ho určuje ako zástupcu OZ Obce Abrahám.

Návrhy a dotazy občanov

Mgr. Hanuliaková zrekapitulovala predchádzajúce dva roky. Zhodnotila, že sa nereflektuje PHSR, poslanci by mali na ročnej báze vyhodnocovať, ako sa plní. Upozornila na potrebu vytvárať komisie, aby sa aj ľudia zapájali, aby sa vytvárali príležitosti.

Mgr. Hanuliaková upozornila, že nie sú zverejnené faktúry na webovej stránke.

Mgr. Hanuliaková vyzdvihla separovanie zberu odpadu na cintoríne. Upozornila, že treba ľudí ešte viac motivovať k separovaniu odpadov.

Mgr. Hanuliaková sa dopytovala na možnosti urobiť cestu pri škôlke, pretože je v zlom stave.

Mgr. Hanuliaková upozornila na masívne výruby, nie je plán výsadby. Starosta vysvetlil, že výruby na Družstevnej ulici boli realizované kvôli plynovodu, pretože sa ide rekonštruovať, výruby realizovalo SPP.

Pani Štefunková poďakovala za možnosť, ktorá bola zapracovaná do VZN, a to vývoz komunálneho odpadu 1x za mesiac aj pre domácnosti s viacerými členmi v domácnosti a zároveň poprosila, aby sa apelovalo na ľudí ohľadom separovania.

Pán Kopáčik opakovane upozornil na parkovanie áut na uliciach, ktoré zasahujú do vozovky. Upozornil na rýchlo jazdiace autá po Panskej ceste, treba hľadať riešenia, ako prinútiť vodičov dodržiavať rozumnú rýchlosť pri prejazde touto cestou. Navrhol v prípade potreby osadiť rampu, aby cesta nebola prejazdná. Tiež upozornil, že pri MŠ parkujú na chodníku autá a upozornil na parkovanie pri pošte a navrhol odstrániť dodatkovú tabuľu. Pri dome p. Matloňovej pri vjazde do Novej ulice je veľká jama s bahnom, treba ju zasypať makadamom.

Starosta na záver poďakoval poslancom za účasť na zasadnutí a zasadnutie poslancov obecného zastupiteľstva ukončil.

Zapísala Katarína Sisková

14. zasadnutie OZ 4. 3. 2025

Starosta obce Mgr. Tibor Ležovič otvoril zasadnutie obecného zastupiteľstva a privítal všetkých prítomných. Skonštatoval uznášaniaschopnosť obecného zastupiteľstva.

Poslanci jednohlasne schválili predložený program.

Interpelácie poslancov Kontrolórka obce Mgr. Mária Tomovičová informovala Obecné zastupiteľstvo, že interpelácie poslancov sú bodom programu každého rokovania obecného zastupiteľstva. Poslanci majú právo na zasadnutí zastupiteľstva interpelovať starostu, klásť otázky hlavnému kontrolórovi a ostatným odborným pracovníkom vo veciach výkonu ich práce.

Interpeláciu poslanec podáva spravidla písomne, prípadne ju môže predniesť aj ústne v rámci bodu programu zasadnutia obecného zastupiteľstva určeného na interpelácie. Interpelujúci poslanec má právo na okamžitú odpoveď v prípade, ak otázku v interpelácii odovzdal písomne už v predstihu minimálne 14 dní pred dňom zasadnutia zastupiteľstva.

Čerpanie rozpočtu k 31. 12. 2024

Poslanec Ing. Koška, PhD., mal pripomienku na nerovnosť medzi príjmami za poplatky za vodu a komunálny odpad a výdavkami. Ekonómka vysvetlila, že suma vybraných poplatkov za vodu za rok 2024 sa znížila v dôsledku zníženej ceny za vodu, pričom náklady na čistiace prostriedky a prevádzku vodovodu boli vyššie. Ing. Peter Koška, PhD., ďalej upozornil na veľké náklady na poplatky za separovaný odpad a komunálny odpad a nepomer medzi vybranými poplatkami a nákladmi na nakladanie s odpadmi. Dal návrh, aby sa v budúcnosti hľadali možnosti zníženia poplatkov za separovanie odpadu.

Čerpanie rozpočtu bolo schválené

VZN č. 1/2025 o určení miesta a času zápisu dieťaťa na plnenie povinnej školskej dochádzky ZŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti Obce Abrahám poslanci bez pripomienok .

Rokovací poriadok bol schválený s pripomienkami:

Deň zasadnutia obecného zastupiteľstva bude spravidla utorok alebo štvrtok, čas zasadnutia o 17.30 h. Zasielanie všetkých materiálov, o ktorých sa bude rokovať na zasadnutí obecného zastupiteľstva. Zasielanie pozvánky s programom zasadnutia poslancom do 48 hodín po prípravke.

Správa o kontrolnej činnosti hlavnej kontrolórky za rok 2024. Poslanci vzali správu na vedomie.

Správa hlavnej kontrolórky o výsledku kontroly prevodu majetku za rok 2024

Poslanci vzali správu na vedomie.

Prerokovanie zámeru o prenájom nebytových priestorov v dome so s. č. 170, v priestoroch bývalého stavebného úradu, za účelom zriadenia masážneho salónu. Podmienky prenájmu: minimálna suma prenájmu 50 € + záloha na energie – elektrina 20 € plyn 40 €, voda 9 €. Poslanci súhlasili so zverejnením zámeru.

Návrh zmluvy o zriadení vecných bremien v prospech spoločnosti Západoslovenská distribučná a BO.NE.S.

Poslanci schválili návrh zmluvy.

Návrhy a dotazy občanov

Starosta informoval obecné zastupiteľstvo:

Cesta Záhumenice – je podpísaná zmluva o budúcej zmluve ohľadom darovacej zmluvy s pánom Klandúchom.

Kanalizácia – projekt v prvom podaní neprešiel, žiadosť starosta podáva znovu, termín podania do 31. 3. 2025.

Projekt Rekonštrukcia chodníku pred poštou bude prebiehať realizácia.

Projekt rekonštrukcie budovy s. č. 170 – aj po rekonštrukcii tam ostane kaderníctvo a masážny salón.

Bude sa pripájať na kanalizačnú sieť odpadová voda z vodárne a šatne v športovom areáli.

Petícia JUDr. Krajčovičovej na zakúpenie tienidla na pieskovisko – tento rok sa zakúpenie môže zrealizovať.

Diskusia

Poslanec Ing. Koška, PhD., mal pripomienku, aby poslanci, ktorí sú zástupcovia v rade školy a v rade materskej školy, informovali ostatných poslancov, keď sa riešia nedostatky a dôležité veci.

Poslanec Ing. Koška PhD., informoval poslancov o akcii včelárov – sadenie stromov v spolupráci Obec Abrahám – Slovenský zväz včelárov – Základná škola. Majú príspevok z Poľnohospodárskej platobnej agentúry v sume 2000 € na iniciatívu „Zasaď si svoj strom“.

Starosta informoval o prebiehajúcej rekonštrukcii plynovodu na Družstevnej ulici .

Poslanec Ing. Bilčík dotazoval starostu, či sa bude realizovať prekládka prečerpávačky na školskej ulici. Starosta informoval, že TAVOS prisľúbil toto riešiť tento rok, pretože minulý rok nemali v rozpočte prostriedky na prekládku.

Starosta informoval poslancov, že Spotrebné družstvo Coop Jednota pripravuje rekonštrukciu našej veľkej predajne potravín a jej okolia.

Občan pán Dobiš mal otázku, prečo sa obec nezapojila do projektov na rekonštrukciu múzea, kultúrneho domu. Starosta ho informoval, že v súčasnosti sa rieši zapojenie do projektu na rekonštrukciu kultúrneho domu.

Občan pán Dobiš upozornil, že v minulosti bola osvetlená veža kostola. Starosta sľúbil preverenie možnosti opravy osvetlenia.

Občan pán Kopáčik chcel informáciu, aký obsah sodíka obsahuje naša voda. Starosta ho informoval, že výsledky rozborov sú na stránke obce.

Občan pán Kopáčik sa pýtal, kam treba hlásiť poruchu vodovodu alebo inú závažnú haváriu v obci cez víkend a počas sviatkov. V tej súvislosti upozornil poslanec Ing. Koška, PhD., že na stránke obce má byť zverejnený kontakt na starostu obce.

- Občan pán Kopáčik sa informoval, či obec rieši povinné napojenie občanov na kanalizáciu.
- Občan pán Kopáčik sa opätovne pýtal, prečo nie je prikázaná rýchlosť 30 km/h na Novej ulici. Starosta odpovedal, že úpravy dopravného značenia minulý rok vyčerpali prostriedky v rozpočte. Tento rok sú vyčlenené v rozpočte prostriedky na pasportizáciu dopravného značenia.

Poslanci schválili návrh uznesení.

Starosta na záver poďakoval poslancom za účasť na zasadnutí a zasadnutie poslancov obecného zastupiteľstva ukončil.

Zapísala Iveta Hrubčinová

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

NARODILI SA:

Oliver Hrabovský
rodičia Dominik Hrabovský
a Bc. Tereza Červeňanská

Jakub Manek
rodičia Marián Manek a
Mgr. Denisa Maneková

Vitajte medzi nami!

JUBILANTI

60 rokov
Alena Barinychová
Štefan Janec

70 rokov
Ľubica Bilčíková
Milan Banáš
Stanislav Kollár
Jozef Heriban

80 rokov
Božena Grosmanová
Helena Horváthová
Terézia Krajčovičová
Brigita Križová
Jozef Dobiš

85 rokov
Mária Švehlová

90 rokov
Mária Haršányiová
Dezider Kollár

Jubilantom srdečne blahoželáme !

OPUSTILI NÁS :

Mária Marta Lučanská
vo veku 77 rokov

Emília Izakovičová
vo veku 85 rokov

Zuzana Belková
vo veku 51 rokov

Oľga Kavická
vo veku 83 rokov

Miroslav Sládeček
vo veku 76 rokov

Múčková Mária
vo veku 79 rokov

Paráková Otília
vo veku 87 rokov

Odpočívajte v pokoji !

Všetko, čo žije po mne v mojom mene a v láske, to ma pripomenie...

Deň narcisov je verejno-prospešná zbierka Ligy proti rakovine, ktorá sa koná na Slovensku od roku 1997 vždy začiatkom jari. K zakladateľom patrila známa aktivistka boja proti rakovine MUDr. Eva Siracká.. Ako symbol bol zvolený žltý kvet narcisu, ktorý si prispievatelia môžu pripnúť na viditeľné miesto na oblečení. Cieľom Dňa narcisov je poukázať na problematiku boja proti rakovine a finančne prispieť na boj proti rakovine. Z peňazí vyzbieraných počas Dňa narcisov sú financované projekty a programy, cez ktoré Liga proti rakovine pomáha konkrétnym pacientom.

V našej obci sa do zbierky každoročne zapájajú žiaci Základnej školy Michala Tareka

TICHÍ HRDINOVIA

Záchrana židovskej rodiny v Abraháme

Roky 2022 a 2024 – 2025 sú pre Slovensko rokmi, v ktorých si pripomína jednu z najtemnejších kapitol svojej histórie – 80. výročie deportácie Židov. Židovským kódexom, resp. nariadením č. 198/1941 Sl. z. zo dňa 9. 9. 1941, bol na rasovom základe vymedzený pojem „Žid“, čím sa definovali ľudia, ktorí sa stali objektom reštrikcií, ktoré vyústili do deportácií. Prvá etapa transportov do vyhladzovacích a koncentračných táborov sa začala 25. marca 1942, skončila sa 20. októbra 1942, pričom postihla takmer 58 000 ľudí zo židovského obyvateľstva. Väčšina z nich išla na istú smrť (okrem niekoľkých stoviek), tak aj rodina Braunových (známych ako Puclíkoví) z Abrahámu. Súčasťou vládnych nariadení bola možnosť udeľovať prezidentské výnimky, ktoré Židov oslobodzovali od povinnosti byť deportovaní. Tak na Slovensku ostalo žiť bezmála 20 000 Židov, no mnohí z nich pred deportáciami utekali do Maďarska, alebo sa ukrývali na Slovensku. Druhá etapa transportov začala 30. septembra 1944 (plne z iniciatívy nacistických orgánov) a skončila sa 31. marca 1945. V tomto období už neboli akceptované žiadne predchádzajúce výnimky. Deportovaných bolo približne 13 000 židovských obyvateľov, približne 1000 bolo popravených na území Slovenska a približne 10 000 sa zachránilo vďaka pomoci Slovákov.

V roku 1944 už v Abraháme nežila žiadna židovská rodina. No na jeseň toho roku sa predsa ešte jedna objavila. Prišla pod rúškom tmy, potichu, aby neprezradila svoju prítomnosť. Išlo o Galandovcov – manželov Eugena a Elizabet s dcérou Evou. Žili a pracovali v Bratislave, Eva tu zažila aj svoje prvé školské roky. Prvej vlne deportácií sa vyhli pravdepodobne vďaka úradnej zmene priezviska z *„Klein“* na *„Galanda“* (Galanda bolo priezvisko nevlastného otca pána Eugena, Nežida) alebo vďaka získaniu výnimky. Ako už v dospelosti spomínala pani Eva, jej domov nebol židovský – v rodine nepraktizovali náboženstvo a ich najbližší priatelia boli kresťania. U Galandovcov prišlo k asimilácii, podobne ako sa to stalo v mnohých iných židovských rodinách. A predsa v roku 1943 bol Eugen Galanda v Bratislave väznený pre svoj pôvod. Našťastie mal medzi Slovákmi vplyvného priateľa, ktorý sa postaral o jeho prepustenie. Znova mohol žiť so svojou rodinou a pracovať. V lete v roku 1944 pre ďalšie blížiace sa nebezpečenstvo sa rodina rozhodla pre úkryt u známeho v Igrame. Po pár týždňoch však Galandovci museli hľadať nový úkryt.

Eva a otec Eugen

Helena Rovenská

Jozef Rovenský, ktorý do tohto domu prichádzal ako hosť, ponúkol možnosť prísť do Abrahámu k Rovenským. Rovenskí si uvedomovali, že budú riskovať svoje životy aj životy svojich detí, keď ukryjú židovskú rodinu. Ale traja ich synovia z rôznych dôvodov už žili mimo domu, dcéra v tom čase odišla za prácou a doma s rodičmi Helenou a Martinom ostal už len syn Alojz. A Galandovcov prijali ako svojich. Delili sa s nimi o svoj príbytok a jedlo, ukrývali ich pred zrakmi ľudí. Obmedzili návštevy, no keď niekto u Rovenských zabúchal na bránu, Galandovci museli prečkať postojačky v komore, kým návštevníci odišli. Problém nastal, keď v zime do dediny prišli Nemci. Ubytovali sa v domoch Abrahámčanov, tiež v dome Rovenských. Vtedy bolo treba tvorivo sa vynájsť. Tak označili pána Eugena za svojho syna, pani Elizabet za svoju nevestu a 8-ročnú Evu za vnučku. Navyše museli vysvetliť, že dieťa nechodí do školy, lebo je nemé. Toto divadlo hrali iba pred Nemcami, pretože pred ostatnými boli Galandovci naďalej ukrývaní. Ďalším krytím bolo dochádzanie pána Eugena do práce. Samozrejme, pracoval naoko, na nejaký čas si ľahol do postele, aby zmizol z dohľadu, kým ostatní tvrdili, že je v práci. Nemci s nimi v dome trávili veľa času a niekedy prišli na návštevu i ďalší ich kolegovia. Domáci i ukrývaní prežívali strach. Hoci Galandovci rozprávali po nemecky, nesmeli dať na sebe nič znať, keď vybadali obavy Nemcov, ktorí poznali skutočný stav diania vo vojne – vedeli, že ich armáda je na ústupe.

1. apríla 1945 sa približovali spojenecké vojská a Nemci z dediny ušli. Bolo počuť streľbu a obyvatelia Abrahámu sa ukryli v pivniciach. Rovenskí i Galandovci tiež prečkali noc v úkryte a keď na druhý deň z neho vyšli, v dedine videli ruských vojakov. Bol to deň oslobodenia spod jarma nemeckej okupácie pre Židov aj pre Slovákov. Obe rodiny si úplne vydýchli až vtedy, keď všetci vojaci opustili dedinu. A či vedeli ostatní Abrahámčania, že sa v ich obci ukrývali Židia? Pamätníci tvrdia, že vedeli, ale nevyzradili.

Galandovci sa postupne opäť zaradili do pracovného i spoločenského života. Presťahovali sa do Bratislavy, ale s Rovenskými naďalej udržiavali blízke vzťahy a navštevovali sa. Po roku otvoril pán Eugen textilnú fabriku v Martine, kde žili jeho príbuzní a kam sa presťahoval s manželkou i dcérou. Eva musela dobehnúť zmeškané vyučovanie a po vyrovnávacích skúškach nastúpila na gymnázium. Život opäť nabral správny smer. Dvaja strýkovia Evy (z maminej strany) sa zachránili pred holokaustom a emigrovali do Palestíny ešte pred vojnou. V roku 1946 prišli na Slovensko ku Galandovcom. Chceli ich presvedčiť, aby aj oni emigrovali. Galandovci váhali až do času, keď prišlo k znárodňovaniu. Komunisti zabrali ich fabriku a pána Eugena umiestnili do nemocnice na psychiatrické oddelenie, pretože na obvinenie a väznenie nenašli dôvody. V tejto situácii znova pomohli dobré kontakty. A rodina už prestala váhať – definitívne sa rozhodla pre emigráciu do Izraela. Písal sa rok 1949.

Galandovci v Izraeli začali nový život. Ale ani tu nezabudli na svojich záchrancov z Abrahámu, veď sa vzájomne stali blízkymi ako rodina. Aspoň listami ostali v spojení. No to sa po čase prerušilo, pretože prijímať poštu z Izraela v čase komunizmu mohlo byť pre Rovenských nebezpečné. A tak všetci ďalej žili svoje životy a príbeh Galandovcov a Rovenských zdanlivo skončil...

Až raz sa pani Eva Fono Galandová vybrala na návštevu do Viedne. Dala si za cieľ prísť aj do Abrahámu. Bol rok 1990 a od jej posledného fyzického kontaktu so Slovenskom prešlo štyridsaťjeden rokov. Keď prišla k domu Rovenských, zamknutá brána ju nepustila ďalej.

I dom bol prázdny. Zaklopala u susedov, aby zistila, čo sa deje. Dozvedela sa, že manželia Rovenskí aj ich syn Alojz sú už po smrti. Eva sa teda vybrala na cintorín, potrebovala dôkaz o tomto tvrdení. S bolesťou v srdci objavila hroby Rovenských. Cestou k autu vnímala krásu obce a vďaku za záchranu života jej rodiny. Takmer by odišla, keď vtom pohľadom zavadila o blížiacu sa osobu. Bola to staršia žena prichádzajúca rovno k nej. Spýtala sa: „To si ty, Evička?“

A Eva v nej spoznala pani Neštrákovú (mnohí si ju pamätáme ako „babku Neštrákovú“), s ktorej dcérou sa po vojne hrávala. V mysli sa jej vynorili spomienky na vôňu koláčov a na o štyri desiatky rokov mladšiu ženu, ktorá ich piekla. Pre Evu to bola úžasná chvíľa. Nielenže mohla znova prísť na miesto, ktoré bolo späté s jej detstvom, ale stretla i známeho človeka. Inde na Slovensku pre ňu takto blízke miesto už nebolo.

Po návšteve v Abraháme ostala pani Eva v Európe ešte istú dobu. Keď sa vrátila domov, čakal ju list zo Slovenska, v ktorom sa jej prihovoril manžel vnučky Rovenských. Spolu s manželkou v ňom vyjadrili ľútosť nad tým, že sa v Abraháme nestretli... Vtedy však nastala zmena. Pani Eva znova nadviazala kontakty s Abrahámčanmi, s potomkami manželov Rovenských a, ako sama uviedla, boli to pre ňu „úžasné vzťahy“. V tom období boli obnovené aj diplomatické vzťahy Izraela a Česko-Slovenska. A tak sa stalo, že mnoho Slovákov bolo krátko na to ocenených titulom „Spravodliví medzi národmi“. Titul udeľuje štát Izrael tým osobám, ktoré riskovali svoje životy, aby zachránili Židov pred holokaustom. Medzi nimi boli i Helena a Martin Rovenskí a ich syn Alojz Rovenský. Stalo sa tak na podnet pani Evy Fono Galandovej.

Koncom 90. rokov sa pani Eva skontaktovala so starostom obce Abrahám. Vyjadrila túžbu na zachovanie spomienky na hrdinský čin rodiny Rovenských pri záchrane svojho života a životov jej rodičov. Takmer každoročne začala

prichádzať do Abrahámu, kde ju vítali predstavitelia obce, základnej školy a farnosti, priatelia i známi. Navštevovala školu a jej žiakov, vo svojich príhovoroch vyjadrovala vďaku Rovenským a občanom Abrahámu a vyzývala žiakov na hrdosť na svojich predkov. Podporovala aktivity školy vo vzdelávaní anglického jazyka a miestnu knižnicu. A nikdy nezabudla navštíviť hroby Rovenských. Vďaka nim sa pre pani Evu stal Abrahám druhým domovom, kde nechala svoje srdce. Keď z rúk starostu prijímala čestné občianstvo, vyslovila, že sa viac cíti byť riadnou než čestnou občiankou.

Eva Fono Galandová v dospelosti navštívila Abrahám viac ako dvadsať ráz. Každá návšteva bola nielen pre ňu vzácnym darom. Niekoľkokrát spolu s ňou prišli i jej dve deti a na jednej z posledných návštev sa zúčastnili aj jej vnúčatá, aby spoznali miesto, na ktorom sa ich milovaná mama a stará mama akoby druhý raz narodila.

Tento príbeh by sme teraz nečítali, keby nebolo odvahy a statočnosti jednej rodiny. Aj po osemdesiatich rokoch je stále živý a aktuálny so silným morálnym odkazom. A čo na to Eva?

„Nedá sa pochopiť, že mohli byť takí dobrí ľudia na svete ako rodina Rovenských. Oni boli ochotní obetovať svoje pohodlie, delili sa o všetko. Nedalo sa vedieť, ako dlho tá vojna potrvá, ale nikdy nám nedali pocítiť, že ich rušíme, ani sa nikdy nesťažovali, aj keď to bolo životu nebezpečné. Oni patrili k tým ozajstným neznámym morálnym hrdinom, ktorí boli ochotní všetko obetovať bez zisku, z kresťanskej viery, že život každého človeka je rovnako drahocenný; a preto boli ochotní nás chrániť. Zdá sa mi, že táto história môže byť príkladom pre mladé generácie a mládež v Abraháme môže byť hrdá, že ich predchodcovia boli vyznamenaní a ich meno, ako aj dedina Abrahám sú zapísané v Jeruzaleme ako ‚SPRAVODLIVÍ MEDZI NÁRODMI‘.“

Zostavila Mgr. Eva Kopáčiková

Zdroje:

• oral history: Emília Rovenská, Bohumil Čambál • archív Bohumila Čambála • M. Fiamová: Protižidovské zákonodarstvo na Slovensku a v Európe • E. Nižnanský: Holokaust na Slovensku 6 • holokaust.sk • Rádio Slovensko – Encyklopédia spravodlivých • YadVashem.com – svedectvo Evy Fono Galandovej/Kleinovej • foto: Eva Kopáčiková, archív Bohumila Čambála

MIESTNY ODBOR MATICE SLOVENSKEJ V ABRAHÁME

VALNÉ ZHROMAŽDENIE MO MS V ABRAHÁME

8. marec 2025 bol v Abraháme pre matičiarov sviatočným dňom. V kultúrnom dome sa stretli na Valnom zhromaždení miestneho odboru Matice slovenskej , aby si zvolili na ďalšie 4 ročné funkčné obdobie predsedu MO, predsedu DV MO a členov výborov.

Vo sviatočne prestretom kultúrnom dome privítala pozvaných hostí a matičiarov predsedníčka MO MS Anna Klementová, ktorá po odznení Hymny Slovenskej republiky predniesla báseň od Grétky Partelovej „ Domov“. Osobitne privítala pozvaných hostí, medzi ktorými nechýbal tajomník Matice Slovenskej a poverený riaditeľ Domu Matice slovenskej v Galante PhDr. Peter Schvantner, predseda MO MS Veľké Úľany Michal Garaj s delegáciou, člen MO MS Sládkovičovo Július Šido, čestný člen MO MS Mgr. Štefan Murárik, d.p. Ondrej Chrvala, správca farnosti, riaditeľ ZŠ Michala Tareka Mgr. Marian Hrbán.

Po schválení programu rokovania nasledovalo schválenie pracovných komisií, zapisovateľa a overovateľov zápisnice. Potom už predsedníčka MO prečítala správu o činnosti za roky 2021 až 2024, ktorá bola obsiahla nakoľko sme v priebehu 4 rokov zorganizovali a zabezpečili účasť na veľkom množstve akcií. Pokladníčka MO Terézia Vrbovská informovala prítomných o čerpaní finančných prostriedkov a taktiež ich oboznámila so správou dozorného výboru. Tradične v správe o stave členskej základne máme aj jubilantov, ktorí sa dožili významného životného jubilea, ktorým gratulovala predsedníčka. Predseda volebnej komisie Mgr. Ľudovít Beňo vykonal akt volieb, v ktorom boli zvolení: za predsedníčku MO MS na ďalšie funkčné obdobie Anna Klementová, za členov výboru MS: Anna Čambálová, Magdaléna Čambálová, Irena Barčáková, Mgr. Alena Beňová, Terézia Vrbovská a Marian Vrbovský.

Za predsedu dozorného výboru MO MS bol zvolený Ing. Alfonz Čambál, za členov DV MS: Ladislav Buček a Vladimír Čambál.

Novozvoleným funkcionárom prajeme do matičnej činnosti veľa dobrých nápadov a pekných akcií.

Zároveň bol na valné zhromaždenie Matice slovenskej v Poprade dňa 8.11.2025 zvolený aj delegát, ktorým je predsedníčka Anna Klementová a náhradník člen výboru Marian Vrbovský.

Člen výboru Marian Vrbovský oboznámil prítomných s plánom činnosti na rok 2025. Plán činnosti je bohatý, avšak v priebehu roka sa môže doplniť o ďalšie zaujímavé akcie podľa záujmu členov.

Tajomník MS a poverený riaditeľ Domu MS v Galante PhDr. Peter Schvantner vo svojom príhovore vysoko kladne hodnotil činnosť nášho MO a odovzdal predsedníčke MO Bronzovú cenu Matice Slovenskej pri príležitosti 25. výročia založenia MO MS v Abraháme a kyticu kvetov.

Rokovanie pozdravil aj predseda MO MS z Veľkých Úľan Michal Garaj a poprial nám veľa úspechov a vzájomnú dobrú spoluprácu.

Pri príležitosti 25. výročia založenia MO MS v Abraháme sme vydali publikáciu, kde je zhrnutá činnosť MO za posledných 5 rokov.Táto bola uvedená do života slovami predsedníčky“ Tak ako je soľ nevyhnutná pre život človeka, nech je Matica slovenská neodmysliteľnou súčasťou nášho národa“ a Peter Schvantner spolu s predsedníčkou Annou Klementovou publikáciu soľou posypali.

Všetci účastníci valného zhromaždenia následne publikáciu obdržali. Na záver pracovnej časti predsedníčka návrhovej komisie prečítala návrh na uznesenie, ktoré všetci matičiari schválili.

Zaznela matičná hymna, „Kto za pravdu horí“ a po nej občerstvenie a posedenie v spoločnosti našich hostí a matičných priateľov.

Anna Klementová, predsedníčka MO MS Abrahám

AKTIVITY MATIČIAROV Z ABRAHÁMU

Miestny odbor Matice slovenskej v Abraháme pripravuje na 8. marca 2025 Valné zhromaždenie, na ktorom prebehne voľba členov výborov a predsedu MO Matice slovenskej. Je pred nami náročné obdobie prípravy Valného zhromaždenia, či už je to organizačná príprava, príprava potrebných dokumentov a samotné zvládnutie tohto náročného zasadnutia.

Miestny odbor Matice slovenskej v Abraháme zároveň pripravuje vydanie príručky **o činnosti MO za posledných päť rokov**. Je to tiež náročná práca, ale veríme, že sa nám podarí na Valnom zhromaždení našu príručku odprezentovať a rozdať účastníkom zasadnutia.

Aj z týchto dôvodov sme sa preto snažili našu činnosť rozbehnúť už začiatkom

mesiaca február 2025.

1. februára sa 20 matičiarov zúčastnilo na folklórnom predstavení pod názvom **„Prečo tá vojna zlá“** v kultúrnom dome v Opoji. ... ako sa spieva v jednej pesničke... grófi a baróni sa vojny neboja, za nich mladí chlapci život položá... Súčasný bežný človek si nevie s určitosťou predstaviť, čo vojna znamená. Preto mám pocit, že toto pásmo je pripomienkou niečoho, čo určite nechceme. Pripomínajme si preto históriu, aby sme ju nemuseli zopakovať. Folklórny spevácky súbor senior klub Opoj toto pásmo naštudoval a predviedol na vysokej úrovni. Veríme, že vo svojej činnosti bude pokračovať a prekvapí nás ďalšími kvalitnými vystúpeniami.

4. februára cesta našich 16 matičiarov viedla do Vysokých Tatier. Po vyše trojhodinovej ceste vlakom sme vystúpili na Štrbe a zubačkou sme sa vyviezli na Štrbské Pleso. Vítali nás Vysoké Tatry zaliate slnkom, no takmer bez snehu. V Novom Smokovci sme sa ubytovali a pokračovali za naším hlavným cieľom „Hrebienkom“, kde si aj v tomto roku v ľadovom dome môžu návštevníci pozrieť ľadové stavby.

Pre rok 2024 – 2025 bola téma **Ján Pavol II.** Wawelská katedrála a kostol sv. Vojtecha vo výške 12 m. Hmotnosť ľadu 1880 ľadových blokov, viac ako 225 ton ľadu, hlavný staviteľ Adam Bakoš spolu

so sochármi zo Slovenska, Čiech, Poľska, Maďarska a Nemecka.

Po prehliadke ľadových domov sme sa vrátili do Starého Smokovca, kde sme sa občerstvili a pobrali na ubytovňu Vila Paula v Novom Smokovci. V príjemnom prostredí sme v spoločenskej miestnosti strávili pekný večer plný vtipov a rôznych zážitkov. Nechýbali ani návrhy na ďalšie naše výlety.

Na druhý deň nás čakala prechádzka po Štrbskom Plese, obed v reštaurácii, posedenie pri kávičke a cesta domov. Ubiehala veľmi rýchlo, v priateľskom matičnom ovzduší a rôznych rozhovoroch. Aj napriek meškaniu rýchlika sme sa šťastlivo dostali do Trnavy a odtiaľ už iba niekoľko kilometrov do nášho Abrahámu. Spokojní a šťastní, že sme všetko absolvovali a vrátili sa domov.

A to je aj vždy naším cieľom, šťastný návrat do našich domovov.

Anna Klementová
predsedníčka MO MS Abraháme

VÝZNAMNÉ VÝROČIA OBCE ABRAHÁM V ROKU 2025

245. výročie postavenia centrálneho kríža na novom cintoríne (1780)
155. výročie úmrtia správcu fary Jána Palárika na majcichovskej fare (1870)
135. výročie vyhotovenia sochy sv. Floriána manželmi Jozefa a Heleny Kollárovcov (1890)
110. výročie narodenia správcu abrahámskej fary Ferdinanda Veigla (1915) v Horňanoch (v našej obci pôsobil v rokoch 1959 – 1975)
95. výročie postavenia terajšej základnej školy (1930)

75. výročie úmrtia správcu fary Dr. Tomáša Stolára na fare v Abraháme (1950)
45. výročie ukončenia prístavby ďalších tried základnej školy (1980)
30. výročie dokončenia osvetlenia futbalového ihriska v Abraháme (1995)
30. výročie rekonštrukcie centrálneho kríža na cintoríne (1995)
25. výročie založenia Miestneho odboru Matice slovenskej v Abraháme (2000)
25. výročie prijatia obce Abrahám do Združenia obcí Trnavsko – výstavba kanalizácie (2000)
20. výročie prestavby sociálnej budovy v športovom areáli (2005)
20. výročie rekonštrukcie prícestného kríža v Hruščove (2005)

Anna Klementová
predsedníčka MO MS Abrahám

MATERSKÁ ŠKOLA ABRAHÁM

Svet materskej školy: Radosť, objavovanie a smiech

Materská škola je miestom, kde sa detské sny prelínajú s realitou, kde sa utvárajú prvé kamarátstva a kde sa každodenné aktivity stávajú dobrodružstvom. Práve tu deti objavujú tajomstvá prírody, učia sa zručnostiam potrebným pre život a rozvíjajú svoju fantáziu. Ak ste zvedaví, čo sa v tomto kalendárnom roku udialo v našej škôlke, tento náš článok prináša pohľad na pestré aktivity, ktoré škôlka organizuje, ako aj na každodenné chvíle, ktoré formujú mladých predškolákov.

Cesta za hviezdami: Mobilné planetárium prinieslo vesmír priamo do materskej školy

Materská škola zažila 15. 1. 2025 nezabudnuteľný deň plný objavov a úžasu, keď sa na jej pôde rozprestrel vesmír. Vďaka Mobilnému planetáriu sa deti ocitli v magickom svete hviezd, planét a galaxií, ktorý by inak mohli len ťažko navštíviť. Program planetária preniesol malých zvedavcov na výlet do vesmíru, pričom zážitok bol prispôsobený detskej fantázii a vnímaniu. Sférické premietanie prebehlo priamo v kupole. Deti mali možnosť sledovať poučnú rozprávku s pridanou hodnotou, ktorá priniesla krásne ponaučenia a rozvinula ich vnímanie. Prostredníctvom fascinujúcich vizualizácií a interaktívneho rozprávania deti objavovali, ako vznikajú hviezdy, čo sa nachádza na rôznych planétach a prečo je naša Zem taká výnimočná. Táto akcia nebola len o zábave, ale aj o vzdelávaní – vzbudila v deťoch záujem o vedu, prírodu a zázraky nášho vesmíru. Zvedavé otázky a nadšené tváre detí potvrdili, že Mobilné planetárium bolo nezabudnuteľným prínosom pre ich rozvoj.

Bábkové divadlo v materskej škole: Soľ nad zlato

V materskej škole zavládla 31. 1. 2025 neopakovateľná atmosféra, keď sa deti stali svedkami fascinujúceho bábkového predstavenia „Soľ nad zlato“. Tento klasický príbeh, známy generáciám, ožil priamo pred ich očami a ponúkol nielen zábavu, ale aj dôležité životné posolstvo. Cez pôvabné bábky a pútavé rozprávanie sa malí diváci preniesli do kráľovstva, kde sa princezná a jej otec naučili, že láska a skutočné hodnoty sú cennejšie ako zlato. Deti s nadšením sledovali príbeh, smiali sa na veselých momentoch a hltali každú scénu, pričom si nepochybne osvojili múdre ponaučenia, ktoré tento príbeh ponúka. Bábkové divadlo nielenže obohatilo bežný deň predškolákov, ale prebudilo ich záujem o kultúru a umenie. Táto akcia ukázala, že prostredníctvom rozprávok a divadla môžeme deťom priblížiť hodnoty, ktoré si budú niesť po celý život. Veď tak to je – soľ dáva chuť jedlu a jedlo dáva chuť životu. Prečo teda kráľ zakázal ľuďom soliť? Aká hrôza čakala jeho kráľovstvo po takomto rozhodnutí? A čo urobila jeho dcéra Maruška, aby kráľovstvo zachránila? Príbeh o otcovskej prchkosti, sluhovskej drzosti, dcérinej láske a soli, ktorej kryštáliky pôsobia tak obyčajne, ale v skutočnosti dajú životu viac, ako zlato.

Bábkové divadlo a hudba v harmónii: Melódia nad zlato

Po dojímavom bábkovom predstavení „Soľ nad zlato“ pokračoval aj tento deň v materskej škole v znamení hudby a melódií. Na scénu prišiel výchovný koncert s názvom „Melódia nad zlato“, ktorý plynulo nadviazal na posolstvá z minulého predstavenia. Deti mali možnosť objaviť čaro hudby a spoznať, akú hodnotu má melódia v našich životoch. Prostredníctvom piesní, zvukov nástrojov a interaktívnych prvkov koncert zdôraznil dôležitosť spolupráce, porozumenia a radosti z maličkostí. Deti sa aktívne zapájali do rytmov, tlieskali, spievali a dokonca si mohli vyskúšať niektoré jednoduché hudobné nástroje. Táto hudobná aktivita nielenže rozšírila zážitky detí, ale tiež podporila ich tvorivosť, hudobnú citlivosť a schopnosť precítiť krásu umenia. Kombinácia divadla a hudby urobila z tohto dňa nezabudnuteľný zážitok, ktorý deti spojil s posolstvom o pravých hodnotách života. Tento deň (17. 2.) sme si užili spolu s prvákmi, ktorých sme do škôlky pozvali. A o čom to všetko bolo? Predstavte si dve sestry, ktoré sa navzájom milujú, no majú úplne odlišné hudobné chute. Cilka je vášnivou poslucháčkou klasickej hudby, kým Bára nedá dopustiť na moderný rap. Ako sa vyrovnávajú s týmito rozdielmi a čo všetko musia prekonať, aby sa znova zblížili? Táto rozprávka je viac než len príbeh o hudbe. Je to príbeh o priateľstve, tolerancii a o tom, ako nájsť spoločnú reč aj napriek odlišným záujmom. Prostredníctvom pútavých melódií a veselých scén sa deti naučili pochopiť, že hudba nás spája a môže byť mostom medzi rozdielnymi svetmi. Vyššou vzdelávacou hodnotou tu bola podpora a rozvoj hudobného vnímania, tolerancie a rešpektu k odlišnostiam.

Sladké tajomstvá prírody: Miestny včelár navštívil materskú školu

18. 2. 2025 naša materská škola privítala vzácnych hosti – skúseného včelára a šiestich starších školákov – členov včelárskeho krúžku pri Základnej škole Michala Tareka v Abraháme, ktorí deti preniesli do úžasného sveta včiel a medu. Táto jedinečná akcia spojila vzdelávanie so zážitkom, keď sa malí zvedavci dozvedeli od veľkých školákov o dôležitosti včiel pre našu prírodu a životné prostredie. Včelár pán Peter Koška so skupinou svojich mladších včelárov predstavil deťom život včelstiev – od práce robotníc a role kráľovnej až po proces výroby medu. Prostredníctvom ukážok úľov, včelích plástov a ochranného včelárskeho oblečenia mali deti možnosť zblízka vidieť, ako funguje tento fascinujúci mikrosvet. Bolo zaujímavé vidieť, ako starší školáci

vedia zaujať našich škôlkarov. Názornými ukážkami nás dokázali vtiahnuť do poznania neznámych detailov zo života tohto užitočného a usilovného hmyzu. A na dôvažok nám pripravili chutnú desiatu: rožky s maslom a medom! Mňam, to bola dobrota! Asi nikdy nám medové rožky nechutili viac! Dupľovali aj tí najslabší jedáci. Ďakujeme, pán Koška, nielen za krásne dopoludnie, ale aj za to, že sa takto úžasne staráte o svojich nasledovníkov a vediete ich k tomu, aby pochopili dôležité veci v živote. Návšteva včelára nebola len o poznávaní, ale aj o prehlbovaní rešpektu a úcty k prírode.

Farebné masky a veselá zábava: Karneval v materskej škole

3. 3. 2025 sa naša materská škola premenila na krajinu plnú fantázie, keď sa deti zapojili do dlho očakávaného karnevalu. Tento veselý deň priniesol do priestorov škôlky smiech, hudbu a pestrú paletu farieb, keď deti prišli prezlečené za svoje obľúbené postavy – princezné, superhrdinov, zvieratká a rôzne rozprávkové bytosti, ale napríklad aj nápadité kukučkové hodiny. Program karnevalu bol plný dynamických hier, súťaží a tancov, ktoré potešili všetky deti. Triedy sa niesli vo víre hudby, zatiaľ čo deti predvádzali svoje originálne kostýmy. Nechýbali ani zábavné aktivity, ako hádanie masiek či spoločné vyrábanie karnevalových ozdôb. Tento výnimočný deň pripomenul deťom radosť z kreativity, priateľstva a spoločnej zábavy.

Návšteva divadla v Nitre: Rozprávka o dvanástich mesiačikoch

Pár dní po karnevale (6. 3. 2025) zažili naše deti ďalší jedinečný kultúrny deň, keď navštívili divadlo v Nitre. Tam ich čakal čarovný svet divadelného umenia a fascinujúce predstavenie známej rozprávky „O dvanástich mesiačikoch“. Rozprávka, plná kúziel a múdrych posolstiev, vtiahla malých divákov do príbehu o dobrote, odvahe a pomoci. Sledovaním príbehu sa deti naučili, ako dôležité je pomáhať si a prejavovať úctu k prírode a tradíciám. Herecké výkony, krásne kostýmy a čarovná scéna dokonale zachytili atmosféru známeho príbehu, ktorý zostáva v srdciach divákov už celé generácie. Táto návšteva divadla bola nielen zážitkom, ale aj výnimočnou príležitosťou pre deti spoznať krásu kultúry a objaviť čaro živého umenia. S nadšením sa vrátili do škôlky, plné dojmov a inšpirácie, ktoré im táto udalosť priniesla.

A na záver: Materská škola – miesto, kde sa sníva a rastie

Život v materskej škole je plný nezabudnuteľných momentov, radosti a nekonečného objavovania. Každodenné aktivity, výnimočné akcie a láskyplný prístup pedagógov vytvárajú prostredie, kde sa deti môžu rozvíjať, učiť a tvoriť. Materská škola je nielen prvým krokom na ceste vzdelávania, ale aj miestom, kde deti zažívajú priateľstvo, spoznávajú hodnoty a prebúdzajú svoju zvedavosť. Sme hrdí na to, že môžeme byť súčasťou ich cesty a pomáhať im objavovať svet plný možností. Spolu s rodičmi a komunitou chceme deťom ponúknuť bezpečný a inšpiratívny priestor, ktorý bude základom pre ich ďalší úspešný rast.

Juliana Baňasová
riaditeľka
MŠ Abrahám

ZÁKLADNÁ ŠKOLA MICHALA TAREKA V ABRAHÁME

Vyhodnotenie súťaže Ypsilon – slovina je hra

Pred pár mesiacmi, presne 28. novembra 2024, sa žiaci našej školy zapojili do zábavnej pravopisnej súťaže Ypsilon – slovina je hra.

Svoje vedomosti zo slovenčiny si preverilo 22 žiakov. Zaujímavosťou bolo, že súťažila aj žiačka 1. triedy, ktorá na prvý raz získala plný bodový zisk 100 %. Zahanbiť sa však nedali ani ostatní žiaci, ktorých percentuálne hodnotenia boli vynikajúce. Všetkým zúčastneným srdečne blahoželáme!

PaedDr. Ingrid Vrbovská

Výsledky okresného kola Matematickej olympiády

Okresné kolo Matematickej olympiády sa konalo dňa 29. 1. 2025 v Galante.

V kategórii Z5 našu školu reprezentovali **Tamara Široká, Ondrej Lukačovič** a **Ján Šipkovský**. **Ondrej Lukačovič obsadil 1. miesto.** Blahoželáme!

V kategórii Z9 našu školu reprezentovala **Claudia Mešťanová.**

Ďakujeme všetkým zúčastneným za peknú reprezentáciu školy!

Medové raňajky v našej škole

Blíži sa čas Vianoc. K najkrajšiemu sviatku v roku neodmysliteľne patrí med. Včelársky krúžok pod vedením včelára p. Košku v spolupráci so Slovenským

zväzom včelárov nám pripravil v utorok 17. 12. 2024 **„Medové raňajky“.** Všetci žiaci mali možnosť ochutnať tradičné zdravé raňajky – rožtek s maslom a medom.

Pochutnávali si na 100 % prírodnom abrahámskom mede.

Vedúci včelárskeho krúžku spolu s krúžkarmi pripravili nielen chutné občerstvenie, ale aj vzdelávacie pásmo. V pútavej prezentácii nám rozprávali o živote včiel a včelárení. Takto sa postupne všetci od najmenších prváčikov až po najstarších deviatakov zúčastnili na prezentácii a ochutnali raňajky, ktoré veľmi dobre poznajú ich rodičia a starí rodičia.

Ďakujeme nášmu včelárskemu krúžku za spestrenie vyučovania, za nové informácie o včelách a hlavne za dobrú prácu a odvahu krúžkarov pri prezentovaní svojej práce pred všetkými žiakmi a učiteľmi v škole.

Mgr. Erika Košková **Výchovný koncert**

V pondelok 17. 2. 2025 sa prváci zúčastnili na výchovnom koncerta v Materskej škole Abrahám pod názvom **Melódia**

nad zlato. Koncert sa im veľmi páčil. Presvedčili sa, aká je hudba v našom živote dôležitá.

Mgr. Viera Kráľovičová

Vyšperkovaná cesta pre žiakov 3. a 4. ročníka

Žiaci 3. a 4. ročníka sa zúčastnili na **vernisáži autorskej výstavy šperkov Petra Toth** s názvom **„Vyšperkovaná cesta Slovenskom“** vo Vlastivednom múzeu v Galante.

Autorka sa inšpirovala tradičnými folklórnymi motívmi, aby všetkým ukázala krásu a bohatosť Slovenska. Počas tohto programu si žiaci prehliadli šperky, ale sa i naučili, ako vznikli návrhy motívov daných šperkov. Žiaci sa navyše sami stali tvorcami zaujímavých, farebných variácií

šperkov.

PaedDr. Marta Vargová

Tajné písmo a návrhy karnevalových kostýmov na hodine výtvarnej výchovy

Existuje niekoľko spôsobov, ako vytvoriť **neviditeľné písmo.** Žiaci 2. ročníka na hodine výtvarnej výchovy si jeden spôsob vyskúšali. Okrem iného sa na nasledujúcej hodine zmenili na módnych

návrhárov a navrhli rôzne kreatívne karnevalové kostýmy.

RNDr. Viera Novanská, PhD.

Kde bolo tam bolo...

Karneval s tematikou **ľudových rozprávok spríjem**nil deťom dopoludnie 21. 2. 2025 pred nástupom na jarné prázdniny. Okrem zábavy poskytol deťom aj múdrosť a poučenie z krásnej slovenskej ľudovej slovesnosti a motivoval deti k čítaniu ľudových rozprávok.

Mgr. Ingrid Zelmanová

Výtvarná výchova v šiestej triede – modelovanie z alobalu

Na hodine VYV sme modelovali z netradičného materiálu – z alobalu. Šiestaci, šikovní výtvarníci, pristúpili k téme veľmi kreatívne. Presvedčte sa sami, aké krásne umelecké diela vytvorili.

Mgr. Erika Košková

Úspešný na Šalianskom Maťkovi alebo tretie striebro v rade pre Oďa

Dňa 10. 2. 2025 sa v priestoroch Domu Matice slovenskej v Galante uskutočnilo okresné kolo súťaže v umeleckom prednese slovenskej povesti **Šaliansky Maťko od Jozefa Cígera Hronského.** Našu základnú školu reprezentoval **Ondrej Lukačovič, žiak 5. triedy,** s po-

vesťou **Oponické dukáty od Jána Domastu.**

Ondrejko je skvelý a skúsený recitátor, a to bolo zrejmé od prvej chvíle, keď vyšiel na pódium. Pri recitácii sa cítil a správal ako ryba vo vode. Jeho prednes bol vynikajúci, suverénny, bez akéhokoľvek zaváhania v texte. Svojím výkonom obhájil krásne 2. miesto **a prvá priečka mu unikla len o vlások. Milý Ondrej, ďakujeme za skvelú reprezentáciu našej školy!**

PaedDr. Ingrid Vrbovská

Včelársky krúžok v akcii

Podobne ako v decembri v našej škole pripravili budúci včelári zo včelárskeho krúžku pod vedením p. Košku v utorok 18. 2. 2025 „Medové raňajky“ pre deti v MŠ Abrahám. Táto milá akcia bola realizovaná v spolupráci so Slovenským zväzom včelárov. V duchu hesla deti deťom starší rozprávali mladším o živote

včielok a prezentáciu spestrili prípravou rožtekov so 100 % prírodným medom, na ktorých si škôlkari veľmi pochutili. Ďakujeme Včelárskemu krúžku za reprezentáciu našej školy.

Sovičky, múdre hlavičky

Žiaci daného krúžku sa počas vernisáže šperkov v Galante oboznámili s technikou a motívmi šperkárstva. Podnety sa stali inšpiráciou pre tvorbu vlastných šperkov. Nielenže sa popasovali so samotnou výrobou náramkov, ale rozvíjali

aj svoju tvorivosť, zručnosť, predstavivosť o kombinácii tvarov a farieb korálikov. V každom prípade sú dôkazom radosti z tvorenia nádherné výrobky. Tvorenie sme si spríjemnili v obecnej knižnici. Vhodným výberom aktivít v knižnici žiaci častejšie obdivujú a siahajú po knihe.

Čaro slova – I. kategória

Dňa 20. 2. 2025 sa konalo školské kolo recitačnej súťaže **Čaro slova** v kategórii žiakov prvého stupňa. Súťažiaci nás vtiahli do čarovného sveta fantázie ukry-

tej v poézii a v próze. V okresnom kole súťaže v umeleckom prednese bude našu školu reprezentovať **žiak 4. ročníka Gregor Cuninka.** Prajeme mu veľa úspechov!

Ďakujeme za účasť v porote pani Klementovej, predsedníčke MO MS.

Kategória poézia

1. miesto Gregor Cuninka, 4. ročník
2. miesto Karolína Lančaričová, 2. ročník
3. miesto Gréta Dlugošová, 4. ročník

Kategória próza

1. miesto Alexej Bohunický, 3. ročník

Cena poroty

Mária Hakszerová, 1. ročník
Natália Bulavčiaková, 3. ročník

Mgr. Ľuba Šimonová

Športové úspechy

15. MS vo futbale

12. 11. – 12. 12. 2024:
1. miesto: **Slovensko**

2. miesto: **Francúzsko**
3. miesto: **Poľsko**
4. miesto: Španielsko
5. miesto: Kamerun
6. miesto: Saudská Arábia
7. miesto: USA
8. miesto: Rusko

Najlepší hráč: Damian Kočík (Francúzsko), najlepší strelec: Dominik Masarovič (Španielsko), najlepší brankár: Kristína Búranová (Rusko)!

19. 2. 2025 – turnaj vo futsale – žiaci: obvodné kolo vo Veľkej Mači: **1. miesto!**

3. 3. 2025 – turnaj vo futsale – žiaci: okresné kolo v Seredi: **3. miesto!**

13.3. 2025 – turnaj vo vybíjanej – žiačky: obvodné kolo, v Galante: **4. miesto!**

Mgr. Marian Hrbán

Lyžiarsky výcvik 2025

V dňoch 10. – 14. 2. 2025 sa nám podarilo úspešne absolvovať pobytový základný lyžiarsky výcvik. Absolvovali ho prihlásení žiaci 5. – 9. ročníka, ktorí boli ubytovaní v Penzióne Orlík v Novej Bani. Lyžiarske stredisko Drozdovo je vhodné pre náročných i menej náročných lyžiarov. Naši žiaci boli rozdelení do 4 skupín. Nelyžiari začínali úplnými základmi na miernom svahu a postupne skúšali jazdu na vleku. Tí, ktorí sa v lyžovaní zdokonalili, mohli neskôr lyžovať i na náročnejšom svahu. V stredu popoludní, v rámci oddychového dňa, mali žiaci možnosť navštíviť miestny vodopád. Počas celého výcviku boli žiaci disciplinovaní, výcvik si užili naplno a domov sme sa vrátili všetci bez závažnejšieho úrazu.

Mgr. Lucia Krčmáreková

POZNÁVAME ČARO KNÍH

Marec, to nie je len prvým jarným mesiacom, ale aj mesiacom knihy. Od roku 1955 na počesť Mateja Hrebendu Hačavského považujeme marec za mesiac knihy. Narodil sa 10. marca 1796 a v marci aj naposledy vydýchol.

Do slovenskej histórie sa Matej Hrebenda zapísal najmä ako popredný rozširovateľ slovenských a českých kníh. Prechodil nielen celé Slovensko, ale aj Prahu, Viedeň, Pešť a Dolnú zem. Predaj kníh, ktoré mu zverovali vydavatelia, spájal i s poúčaním a národným uvedomovaním, šíril kultúru a osvetu. V tých časoch mnohí pokladali čítanie kníh za nepotrebnú vec, za výsadu vzdelancov. Proti tomuto názoru, proti tejto zaostalosti, viedol Matej Hrebenda svoj neúprosný boj. Na cestách zachraňoval pred skazou staré knihy, zasielal ich do škôl a spolkových inštitúcií, alebo ich donášal popredným vzdelancom. Takto mnoho kníh zachránil a významnou mierou sa pričinil o budovanie knižníc. Zároveň zbieral i ľudové piesne, ktoré sa dostali do zbierok Jána Kollára a Pavla Dobšinského. Zapisoval ich jeho pomocník, ktorý ho od roku 1842 sprevádzal. Známe sú jeho suplikantské cesty, počas ktorých získal finančné prostriedky na stavbu škôl, kostolov, činnosť kultúrnych inštitúcií.

„S batôžkom kníh, palicou v ruke a najčastejšie oblečeného do rimavského kroja – tak ho stretávali ľudia pred vyše storočím na jeho potulkách nielen po rodnom kraji, ale i po iných stoliciach a roztrúsených dolnozemských osadách.

Poznali ho veľkí i malí vo väčších i celkom malých dedinách. Bol priateľom všetkých dobrých ľudí – **Matej HREBENDA-HAČAVSKÝ.“**

Verím, že aj medzi nami sú ľudia, ktorí nemajú knihy len vo svojich policiach, ale i vo svojich srdciach. Rada by som pozvala všetkých milovníkov kníh do obecnej knižnice. V tento mesiac venovaný knihám sa môžete zoznámiť z novinkami v knižnici, alebo len vypiť šálku kávy v príjemnej spoločnosti čitateľov.

Zdroje:

https://www.skn.sk/novinky/matej-hrebenda-a-kniznica-v-kontexte-odkazu-nevidiaceho-siritela-kniznej-kultury

https://mesto.hnusta.sk/navstevnik/osobnosti-mesta-hnusta/matej-hrebenda/

Silvia Viskupičová
knihovníčka

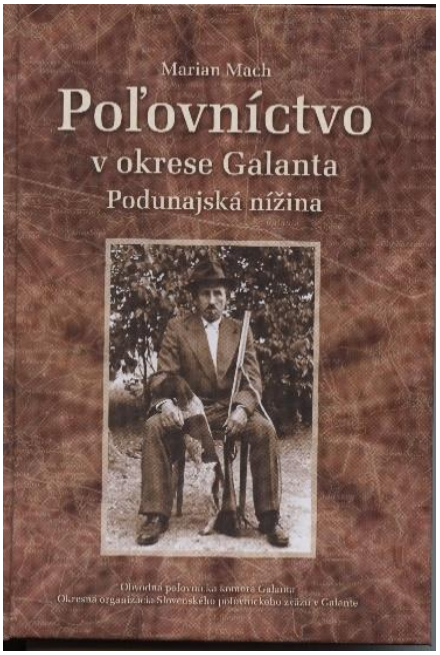

O veľkonočnú výzdobu obce sa postarali žiaci Základnej školy Michala Tareka v Abraháme

POĽOVNÍCKE ZDRUŽENIE DUDVÁH

Predstavujeme novú knihu

M. Bernadič: Poľovnícke združenie Dudváh so sídlom v Abraháme. S. 257 – 287. In: M. Mach: Poľovníctvo v okrese Galanta – Podunajská nížina. Obvodná poľovnícka komora a Okresná organizácia SPZ v Galante 2025, 384 s. ISBN 978 80 570 6307 0

Abrahám sa nedostáva tak často na stránky knižných publikácií, preto sme nepremeškali príležitosť predstaviť jednu z posledných kníh, ktoré práve tlačou vyšli. Ide o históriu a súčasnosť poľovníctva v okrese Galanta, v ktorej má Abrahám a abrahámske poľovníctvo významné miesto.

Nejde však len o poľovníctvo, ide aj o históriu a súčasnosť obce Abrahám. Nebolo jednoduché zozbierať množstvo historických podkladov o vývoji poľovníctva v našej obci. Najmä v časovej tiesni, do ktorej sme sa dostali pred dvoma rokmi, keď sa príprava tejto publikácie začala. Napriek tomu sme dokázali pripraviť rukopis, ktorý sa celý aj s fotodokumentáciou ocitol v publikácii. Čerpal som najmä z osobných dokumentov a údajov, ktoré – ako sa ukázalo – sú veľmi cenné nielen z pohľadu abrahámskeho poľovníctva – ale aj z pohľadu celého okresu. Išlo predovšetkým o zachované dobové fotografie, na ktorých pamätníci dokázali identifikovať prakticky všetkých zúčastnených poľovníkov, ale aj o poľovné lístky a zbrojné preukazy môjho otca, ktoré mapujú vývin poľovníckych a ochranárskych združení v okrese Sereď a neskôr Galanta.

Poľovníctvo má v našej obci dlhú tradíciu. Zachovali sa dobové zápisy o cisárskej poľovačke v abrahámskom grófstve, kde sa ulovili tisíce zajacov a bažantov, veľa kusov srnčej zveri, ale aj drop či diviak.

Môj pradedko spomínal, ako chodil na bričke po Višňovej ceste do Čeklísa na grófske poľovačky na jarabice, či bažanty. Dodnes mám po ňom krásne srnčie parožky pripevnené na takom podklade, aký sa dnes už naozaj nevidí.

Na poľovnícke aktivity grófov nadviazala po roku 1945 tzv. bratislavská skupina poľovníkov na čele s dr. Takáčom, A. Šagátom a J. Bernadičom. Smerovanie poľovníctva do ochrany prírody a starostlivosti o poľnú zver bolo zrejmé od jeho začiatkov. Rovnako ako transformácia poľovníctva z grófskeho na ľudové. Po roku 1950 sa poľovnícka skupina rozšírila o ďalších členov (Š. Lovecký, J. Puchardt, V. Čambál a J. Godovič). Po prijatí ďalších členov sa združenie premenovalo na Poľovnícke združenie Abrahám.

Záujem o poľovníctvo rástol, poľovačky sa stali miestnymi udalosťami. Začiatok poľovačky bol v strede obce pred obchodom s potravinami.

S nástupom industrializácie sa začal meniť aj charakter poľnohospodárstva. Pribudli hnojivá, výkonné poľnohospodárske stroje, intenzifikácia všetkých prác. Zdá sa, že práve tento prvok najvýraznejšie ovplyvnil úbytok drobnej zveri nielen v poľovnom revíri Abrahám, ale aj na celom Slovensku. V našom revíri zanikli také miesta, ako Hrúščovy, Tony, vinohrady v poliach, viaceré trávnaté plochy, pieskové jamy, niektoré vŕšky boli zarovnané, poľné cesty sa zúžili a trávnaté pásy okolo nich zanikli. Zregulovaný a prehĺbený Dudváh a Gidra sa stali nedostupné pre zver, aby sa mohla napiť. Dokonca aj také samozrejmé návyky, ako je venčenie psa v revíri – najmä v háji, napomohlo tomu, že zver z hája prakticky úplne vymizla. A pritom poľovačky v háji ešte v 70. rokoch patrili k najkrajším zážitkom, ktorý k nám lákal aj známych hercov a národných umelcov.

Háj je vďaka poľovníckej chate dodnes strediskom poľovníckeho života. V chate sa konajú všetky schôdze, mnohé akcie, výstavy trofejí a podobne. Voľakedy tu boli pamätné majálesy, ktoré boli ozdobou kultúrneho života obce. Dnes je ich konanie nepredstaviteľné kvôli násilnostiam a agresivite mladých výtržníkov...

Knižka o poľovníctve bohato dokumentovaná historickými i súčasnými fotografiami predstavuje život poľovníkov, mnoho aktivít, ktorými dnes poľovníctvo žije. Je však dôležité zamerať pohľad do budúcnosti. Chýbajú nové výzvy, ktoré by smerovali k rozvoju poľovníctva i obce, k obohateniu kultúrneho života obce, k pripútaniu najmä mladých ľudí (formy zamestnania, bývania, zdravotníctvo, služby a pod.) k tejto krásnej dedine. Chcem veriť, že už v ďalších knihách, ktoré budú určite nasledovať a ktoré budú sumarizovať život v ďalších oblastiach (história futbalu, folklórne tradície – divadlo, Matica slovenská, školstvo, ale aj opakované vydanie histórie Abrahámu...), sa idey ďalšieho rozvoja budú črtať čoraz zreteľnejšie.

Marián Bernadič

ČO NÁS ČAKÁ V NOVOM ROKU?

DHZ Abrahám si v roku 2024 pripomenul viaceré významné jubileá – 10. výročie vydania zákona o dobrovoľnej požiarnej ochrane, 10. výročie postavenia hasičskej zbrojnice, 20. výročie zakúpenia vozidla Avia A31, 20. výročie postavenia garáže na obecnom úrade a 90. výročie vysvätenia historickej zástavy. Vďaka osobnej kronike Imricha Szöllösyho objavenej v obecnom múzeu sme mohli doplniť chýbajúcu časť v histórii zboru. Hľadanie presného dátumu založenia zboru naďalej pokračuje, treba preskúmať, preložiť množstvo dokumentov a navštíviť konkrétne archívy. Skúma sa rozsiahle historické obdobie od konca 19. storočia, vojnové roky (1914 – 1918) a povojnové obdobie. Cieľom tohto výskumu nie je len dátum založenia zboru, ale zostavenie komplexnej chronológie vývoja hasičstva v Abraháme. O nových zisteniach budeme postupne informovať.
S príchodom nového roka 2025 si pripomíname hneď dve jubileá – 10. výročie prevzatia nového vozidla Iveco Daily a 20. výročie požiaru v bývalej ozdravovni. Viac o týchto dvoch udalostiach prinesieme počas roka v abrahámskych novinách.

Niečo z aktuálnej činnosti

V sobotu 11. januára sa členovia DHZ zúčastnili na trojkráľovej hodovej súťaži v obci Gáň.

V sobotu 25. januára sa v priestoroch kultúrneho domu v Abraháme konala výročná členská schôdza za prítomnosti členov a vzácnych hostí. Pozvanie prijali riaditeľ KR HaZZ v Trnave plk. Ing. Zoltán Tánczos, PhD., riaditeľ OR HaZZ v Galante kpt. Ing. Peter Parák a vedúci OPT na OR HaZZ v Galante por. Ing. Andrej Slabej. Spoločne sme zhodnotili činnosť za uplynulý rok, prebrali návrhy potrebné pre budúcu činnosť organizácie, schválili plán hlavných úloh a prijali nových členov. Ďakujeme hosťom, že prijali naše pozvanie, ako aj celému kolektívu za aktívny prístup v roku 2024.

V nedeľu 9. februára členovia zboru vyskúšali v hasičskej zbrojnici nový prístroj na zadymovanie, pri ktorom zároveň otestovali aj dýchacie prístroje.
V sobotu 1. marca sa členovia zboru aktívne zapojili do prípravy obecnej zabíjačky a pochovávania basy v našej obci. Neodmysliteľnou súčasťou akcie boli tradičné zabíjačkové špeciality a sprievod s FS Jatelinka zakončený programom v kultúrnom dome. Ďakujeme návštevníkom za výbornú atmosféru a každému, kto priložil ruku k dielu!
Vo štvrtok 6. marca boli na hasičskom aute Iveco Daily vo firme Autocomodex Trnava po 10 rokoch vymenené staré pneumatiky za nové. Auto sa v pravidelných cykloch podrobuje servisným kontrolám, údržbe, STK a EK.
V tomto roku čaká hasičov veľa akcií, kultúrnych podujatí a dôležitých momentov. Tešíme sa na budúcu spoluprácu!

Róbert Hričo
kronikár DHZ

STRELECKÝ KLUB NIKE SK ABRAHÁM

Úspešný začiatok

Rok 2025 sa začal pre Strelecký klub Nike SK Abrahám úspešne. Niekoľko členov sa v sobotu 15. februára zúčastnilo v Leviciach na zaujímavej streleckej súťaži pod názvom „Storočný“ . Súťažili dvojice strelcov v streľbe na tri terče, a to na vojenský terč nekryte ležiaca figúra, terč D1papagáj a medzinárodný terč. Strieľalo sa na 25 metrov z ľubovoľnej pištole alebo revolveru na každý terč 10 rán. K nastrieľaným bodom zo súťaže sa pripočítali ešte body za roky, ktoré má dvojica súťažiacich spolu nad sto rokov, to znamená za každý jeden rok nad sto rokov sa pripočíta jeden bod, ak má dvojica spolu menej ako sto rokov, tak sa za každý jeden rok menej ako sto rokov jeden bod odpočítava. Súťaž sa začala nástupom súťažiacich, privítaním zo strany vedenia súťaže, zdôraznením bezpečnostných pravidiel, želaním čo najlepších výsledkov a pekného športového zážitku. Súťaž prebiehala v chladnom počasí, ale výsledky, ktoré dosiahli strelci za Nike SK Abrahám, nás nakoniec príjemne „zahriali“. Dvojica súťažiacich M. Vrbovský a Ľ. Vrbovský dosiahla najvyšší počet bodov a z tridsiatich súťažiacich sa umiestnila na prvom mieste, na druhom mieste sa umiestnila dvojica súťažiacich z Trnavy a na treťom mieste dvojica súťažiacich z Vrábľov. Okrem pekného športového zážitku sme reprezentovali úspešne nielen strelecký klub, ale aj obec Abrahám. Strelecký klub Nike SK Abrahám.

Marian Vrbovský

V strede víťazná dvojica z Abrahámu, vpravo druhá dvojica z Trnavy a vľavo tretia dvojica z Vrábľov.

FAŠIANGY V ABRAHÁME

Pozdravujem Vás všetkých, ktorí ste sa rozhodli prečítať si tieto riadky.

Máme za sebou obdobie fašiangov, ktoré sme tento rok odbavili dokopy v troch dedinách, a to najprv v Majcichove, následne u nás v Abraháme a potom sa ešte moja maličkosť presunula na výpomoc do Opoja. Vraví sa, že tam bolo tri dni nijako, ale našťastie to nebolo teraz na fašang.

Ešte pred tým, ako Vám trochu priblížim prípravy, chcel by som sa Vám predstaviť a trochu priblížiť moje účinkovanie v FS Jatelinka, pretože ma všetci nepoznáte a ja som to zámerne odkladal až do prvej spoločnej akcie Jatelinky a Rozmarínu aj napriek tomu, že prvá spoločná akcia bola v Galante pre MS.

Do Jatelinky som začal chodiť, keď som mal asi 18 rokov. Nie preto, že by som bol nejaký nadšenec folklóru, teda nevedel som o ňom skoro nič v tom čase. Začal som tam chodiť len z takej zvedavosti, ale nie sám od seba. Oslovila ma pani Mgr. Anna Gécová, či by som neskúsil s nimi hrať, pretože mali iba jedného harmonikára, môjho suseda Ing. Miroslava Horvátha a záložný harmonikár sa vždy zíde. Ako roky plynuli tak ma folklór začal zaujímať o niečo viac a mal som možnosť si skúsiť aj univerzitný súbor Trnafčan. Následne prišla ponuka ísť hrať do Rozmarínu v Majcichove. Moja zvedavosť mi nedala a šiel som pozrieť do susednej dediny, veď to nie je tak ďaleko. K tomu, že som sa rozhodol ísť pozrieť do Majcichova, prispel aj fakt, že skúšky a vystúpenia v Jatelinke už skoro nebývali. Chcel som sa naučiť zase niečo nové, nabrať nové kontakty, spoznať nových ľudí, ja introvert, ale veď o tom to je, človek je tvor spoločenský. Poviem Vám, ak by som nechodil do Majcichova, tak nad akciou pochovávania basy by som teraz ani neuvažoval. Jednoducho by nás nebolo dosť na to, aby sme dali dokopy takýto program.

Vedúcim Jatelinky som sa stal, dá sa povedať, z núdze. Sám sa považujem len za krízového „vedúceho“ v skúšobnej dobe, pretože sa tejto funkcie nechcel nikto ujať, takže verím, že sa časom nájde niekto schopnejší. Nechcel som však, aby Jatelinka takto skončila, keďže ešte nejaká šanca na pokračovanie bola. Nedúfal som, že sa stane zázrak a noví členovia sa budú zrazu hrnúť do Jatelinky. Zo skúseností viem, aj v Majcichove je to tak, že domáci veľmi o folklór nemajú záujem, skôr prídu ľudia, čo sa do obce prisťahovali. Dávnejšie som sa pýtal Majcichovanov či by boli ochotní prísť nám vypomôcť na akcie. Milo ma prekvapilo, že tam s tým nemal nikto problém. A výsledok ste mohli vidieť teraz u nás na base, aj keď táto spolupráca tu už mohla byť dlhšie, no každé semienko potrebuje iný čas na to, aby dozrelo. Nie je jednoduché dať dokopy skupinu ľudí, ako sa zišla u nás, máme ale to šťastie a výhodu, ako som spomínal v predchádzajúcich vydaniach, že chodíme (Andrej, Renátka, Štefan a ja) aj do súboru Rozmarín v Majcichove, aj keď sme si neraz už vypočuli slová ako: „Zradili ste Jatelinku“ a podobne. Túto našu „zradu“ beriem hlavne na seba, lebo som s tým začal a oslovil aj ostatných. No nebyť našej „zrady“, tak si môžeme lámať hlavu nad tým, koho na ten „fašang” zavolať, takže nakoniec som rád, že som „zradil“.

Prípravy na basu neboli jednoduché. Na začiatku bola otázka, či sa vôbec u nás v Abraháme basa pochovávať bude. Pretože má Jatelinka málo členov, tak sa naskytne otázka, či bude mať kto vystupovať. Druhá otázka je, aký dátum si zvoliť, nakoľko by sa mala basa originál pochovať pred popolcovou stredou a potom nasleduje spomínaný 40-dňový pôst. Takže sme dospeli k dátumu 1. marca. Tu sa vynorila ďalšia otázka, je vtedy voľný KD, týmto sa chcem poďakovať našim matičiarom, pretoože mali na tento dátum rezervovaný KD, že boli ochotní a preložili svoju akciu na iný termín. Zároveň boli jarné prázdniny kedy je veľa ľudí odcestovaných po dovolenkách, je tu chrípkové obdobie, keď veľa ľudí vypadne, lebo ochorejú. Preto som oslovil všetkých, ktorých som poznal, a viem, že by sa dali na takéto niečo nahovoriť. Po týchto organizačných komplikáciách prišlo na rad zostavenie programu, čo bola našťastie už tá ľahšia časť programu. Aj ten však treba nacvičiť a stráviť nad ním svoj voľný čas. Nakoniec ak máte toto všetko vyriešené, môžete urobiť program na komplet. Takéto vystúpenie nie je len o tom, že si dáme masky a pôjdeme do sprievodu. Musíme byť zohraní, vedieť spievať pesničky a nielen tie fašangové, a preto som rád, že naši priatelia z Majcichova

a Pavlíc (Helenka a Michal) nám prišli vypomôcť do Abrahámu, začo im patrí moje/naše veľké ĎAKUJEM. Som rád, že prišli v takom hojnom počte, prispeli tak ku krajšiemu priebehu celej akcie a pomohli oživiť našu obec. Bez nich by sa táto akcia dávala veľmi ťažko dokopy a hlavne bez nich by to nebolo ono, pretože sme si nielenže na seba zvykli, ale aj prirástli k srdcu. Myslím, že nebudem hovoriť len za seba, ale v Majcichove sa nám podarilo dať dokopy viac ako súbor! Zostavili sme partiu ľudí, ktorí nielen na skúške svojou náladou a spontánnosťou vedia nabudiť skvelú atmosféru, ktorá je veľmi nákazlivá.

Poďakovanie samozrejme patrí Mirkovi Horváthovi za hudobný doprovod nášmu pánovi „farárovi“ Mariánovi Krajčovičovi, všetkým členom, hlavne tým starším, ktorí aj napriek zdravotným ťažkostiam a veku radi prispejú svojimi skúsenosťami k dobrej veci. Samozrejme aj ostatným nečlenom Jatelinky, ktorí sa akoukoľvek formou podieľali na programe. Ďalej chcem poďakovať všetkým členom a členkám z DHZ Abrahám, a hlavne Andrejovi a Štefanovi, ktorí okrem toho, že nám pripravili zabíjačkové špeciality, pomohli nám aj s programom.

Do budúcna by sme chceli určite v tejto tradícii pokračovať a trochu tú fašiangovú zábavu aj vylepšiť a predĺžiť. Nie je to však jediná akcia, ktorú by sme chceli znovu oprášiť a dať dokopy. Na hody chceme prispieť k spestreniu nielen účasťou v našom kostole, ale i menšou zábavou a posedením pri našom múzeu. Máme ambíciu obnoviť Jatelinkovský ples, ktorý bol svojho času bežnou súčasťou v našej obci, štefanskú zábavu, ktorou by sme spríjemnili vianočné obdobie, nielen polnočným koledovaním v kostole.

Rád by som touto formou ešte poďakoval aj obecnému zastupiteľstvu, ktoré nám vyšlo v ústrety a navýšilo rozpočet, ktorým pokryjeme nielen obnovu krojov, ale budeme môcť reprezentovať našu obec aj v širšom okolí.

Na záver, aj keď ozvučenie v KD nie je ideálne vyriešené, a dúfam, že obec na tom do budúcna popracuje, verím, že tí, ktorí ste sa zúčastnili na pochovaní basy, ste si ju napriek technickým problémom užili. No a tí, ktorí ste neboli, môžete banovat!

Ing. Marek Parák
FS Jatelinka

FAŠIANGOVÁ SOBOTA

Vážení občania, milí hostia,
máme za sebou naše tradičné Abrahámske fašiangové slávnosti, ktoré sú obdobím radosti, veselosti a hojnosti. Fašiangy majú v našej kultúre dlhodobú tradíciu, ktorá sa spája s hudbou a tancom, s dobrou zábavou, sprievodmi, smiechom a dobrou náladou, hostinami, na ktorých sa podávali rôzne jedlá, sladkosti, zabíjačkové špeciality a iné dobroty. Symbolickým zakončením veselého fašiangového obdobia je pochovávanie basy, kde sa symbolicky „pochová“ hudba a ukončí sa až do Veľkej noci obdobie veselosti a hojnosti v jedení. Ale fašiangy neboli len o jedle a zábave, boli a aj zostanú symbolom spoločenstva, stretávania sa ľudí a s tým spojených zážitkov a krásnych spomienok. Včera sme si aspoň na chvíľu oddýchli od každodenných starostí a povinností a prišli na iné myšlienky.

Samozrejme musím zdôrazniť, že aj táto akcia by sa neuskutočnila bez ochotných ľudí, ktorí sa aktívne zapojili do prípravy podujatia, a preto moje veľké poďakovanie patrí zamestnancom OÚ, kultúrnej komisii, poslancom OZ, hasičom z DHZ Abrahám, žiakom ZŠ M. Tareka pod vedením p. učiteľky Moniky Hlavatej, folklórnemu súboru Jatelinka a folklórnemu súboru Rozmarín z Majcichova, kuchárkam z školskej kuchyne, pánovi mäsiarovi z Veľkých Úľan a všetkým tým, ktorí akýmkoľvek spôsobom prispeli k organizácii a priebehu našich fašiangových slávností.

Vážení občania, milí hostia,
všetkým Vám veľmi pekne ďakujem za bohatú účasť na našich fašiangových slávnostiach. Dúfam, že ste si pochutnali na výborných špecialitách, a verím, že ste si tieto oslavy všetci užili, cítili ste sa u nás dobre a zároveň si odniesli veľa pekných zážitkov.

Tibor Ležovič
starosta

VEĽKONOČNÉ TVORIVÉ DIELNE

Aj keď sa mnohým z Vás zdá, že v Abraháme sa nič nedeje, na takú malú obec je aktivít viac ako dosť. Všetko si vyžaduje okrem finančných prostriedkov aj dobrý nápad, veľa hodín na prípravu a tiež ochotných ľudí, ktorí pomôžu z organizáciou akcie. Na spestrenie života v obci Obecný úrad v spolupráci z FS Jatelinka, Obecným múzeom a Obecnou knižnicou priniesli pre Vás túto jar novú akciu s názvom Veľkonočné tvorivé dielne. V aktuálnom období, keď sa pripravujeme na sviatky jari, bolo pre deti pripravených množstvo tvorivých aktivít, kde sa mohli priučiť rôznym technikám zdobenia veľkonočných vajíčok, prípravy rôznych jarných dekorácii, zdobeniu medovníčkov a tiež sa mohli naučiť upliesť si svoj korbáč. Vzácna bola aj ukážka driapania peria, a veru mnohé deti už nevedia, že základom dobrých perín a vankúšov bolo práve to jemnučké páperie. Nik z detí neodišiel bez zhotovenia svojho vlastného veľkonočného výtvoru. Nielen deti, ale aj dospelých zaujali najmä techniky zdobenia vajíčok.

Avizované vystúpenie detského folklórneho súboru Rozmarínček z Majcichova so svojim pásmom ku Kvetnej nedzeli rozveselilo celú sálu a bolo veľmi príjemným spestrením akcie. Šikovným deťom prajeme veľa elánu a úspešných vystúpení.

V programe vystúpila aj FS Jatelinka a musíme konštatovať, že znovu boli perfektne pripravení. Priniesli medzi nás radosť a veselosť a určite sa tešíme na ďalšiu spoločnú akciu.

A u koho sa mohli deti priučiť :

Pletenie korbáčov Štefan Palčo st, Marián Krajčovič, Jozef Kollár.

Zdobenie vajíčok Janka Palčová.

Veľkonočné aranžmány - Katka a Kristínka Siskové, Lucia Ištoková, Silvia Viskupičová, Mirka Liptáková, Kristínka Belková.

Zdobenie medovníčkov Erika Belková.

Zdobenie vajíčok voskom, servítkovou technikou a drápanie peria FS Rozmarín z Majcichova.

Ďakujeme FS Rozmarín z Majcichova za aktívne zapojenie do tvorivých dielní. Aj táto spolupráca v rámci FS Jatelinka je dôkazom toho, že spojením síl sa dá pokročiť o kus ďalej a pre nás všetkých je to prínosom v podobe kvalitnejšieho programu. Za vystúpenie na podujatí ďakujeme FS Rozmarínček a Jatelinka .

Za pomoc pri občerstvení pre deti ďakujeme Mirovi Belkovi a Lukášovi Siskovi.

Za dobrý nápad a zorganizovanie akcie parí poďakovanie Kataríne Siskovej a Andrejovi Ivančíkovi.

A čo na dodať na koniec? Finančne na akciu prispela obec, bol aj dobrý nápad, bola aj chuť niečo spraviť, našli sa aj ľudia ochotní obetovať svoj čas a pomôcť, a mohli by sme povedať, že je to úplne všetko, aby akcia bola úspešná. Podstatnou hodnotou, ktorá určuje úspešnosť akcie je aj odozva u Vás milí spoluobčania a Vaša účasť, ktorá bola znovu pomerne slabá. A tak aj keď stále počúvame, ako je akcií v obci málo, a ako tu „skapal pes“, takýto záujem nám nedáva veľa energie a chuti do ďalších aktivít. Sme malá obec, všetko na tomto úseku je len práca dobrovoľníkov a keď už niečo robíme a venujeme tomu čas a energiu, určite to nechceme robiť pre seba. Odmenou a hodnotením pre nás je Váš záujem a účasť.

Vám, ktorí ste prišli , priviedli svoje deti, vnúčatá a svojou aktívnou účasťou nás podporili ďakujeme a zároveň sa s Vami ale aj Všetkými ostatnými tešíme na stretnutie 30. apríla 2025 na stavaní mája.

JT

80 ROKOV V OSLOBODENOM ABRAHÁME

Na obdobie spred 80 rokov si z našich spoluobčanov spomína len málo obyvateľov. Tí občania, ktorí toto obdobie v našej obci prežili, mali možnosť, aby sa ich spomienky zachytili podrobne v abrahámskej monografii. My si ich teraz pripomenieme, pretože na tieto časy nesmieme zabúdať.

„Bolo to veľmi ťažké obdobie, pri ústupe pred ruským vojskom Nemci kopali zákopy. Obyvateľov Abrahámu nemeckí vojaci denne odvážali za Trnavu k obciam Horné Orešany a Horné Dubové, kde za každého počasia kopali zákopy. Od septembra 1944 museli všetci práceschopní chlapi z dediny kopať zákopy aj v Abraháme. Zákopy sa tiahli od Majcichova cez abrahámsky chotár do Pavlíc. Pri ich kopaní chlapi zažili aj bombardovanie. Bomby boli vypustené z lietadla a spadli na Jarči, Na Hájoch a na Silaši."

„Dňa 1. apríla 1945 na Veľkonočnú nedeľu ráno sa blížil front od Serede cez Malý Háj. Bol to druhý Ukrajinský front Sovietskej armády. Ešte v noci stáli pri soche Panny Márie tri nemecké obrnené transportéry, ktoré kryli ústup Nemcov z obce. Ráno sa transportéry pobrali smerom na Pusté Úľany a tu ich zajali Sovieti, ktorí sa blížili od Pavlíc. Sovietska armáda prichádzala do Abrahámu od Hoste a prechádzala Abrahámom smerom na Pusté Úľany. V Abraháme sa sovietske vojsko zdržalo niekoľko dní. V abrahámskom chotári boli zastrelení 3 nemeckí vojaci, ktorých obyvatelia pochovali na miestnom cintoríne."

Na znak vďaky osloboditeľom občania našej obce umiestnili na budovu terajšieho Obecného úradu v Abraháme mramorovú tabuľu s textom:

Na počesť hrdinskej Sovietskej armády ktorá oslobodila dňa 1. IV. 1945 našu obec. Vďační občania.

Zdroj: monografia obce Abrahám

Anna Klementová
MO MS Abrahám

„NIK NEMÁ VÄČŠEJ LÁSKY AKO TEN, KTO POLOŽIL ŽIVOT ZA SVOJICH PRIATEĽOV"

/Jn 15,13/

Text bol uverejnený v AN číslo 1 z roku 2010

Pred 65 rokmi si celá Európa vydýchla. Skončila sa II. svetová vojna. Vojna, ktorá svojou krutosťou a množstvom obetí nemá obdoby v celých dejinách ľudstva. Vojaci sa pomaly vracali domov z frontov. Ale tých, ktorí sa nevrátili, bolo viac.

A práve na týchto padlých vojakov by sme si mali vo svojich srdciach spomínať. Na našich prastarých a starých otcov, strýkov, príbuzných. V mnohých našich rodinách sa určite nájde niekto, kto padol za svoju vlasť a teda aj za nás.

Hoci som vojnu nezažila, vždy sa rada pristavím pri Pomníku padlých pri našom kostole. Bol inštalovaný pred šesťdesiatimi rokmi. Znázorňuje umierajúceho vojaka, ktorý padá do Ježišovho náručia. Pre mňa osobne krásny obraz. Veď mnohí chlapci do vojny ani nechceli ísť. Odtrhnutí od rodiny, priateľov, niektorí priamo zo školských lavíc museli odísť bojovať na vzdialené fronty. Viacerí sa radšej nechali zabiť, než by oni sami niekoho zabili. Ale neodsudzujem ani tých, ktorí zabili v sebaobrane. Vojna je zlá.

Často som videla filmy s témou vojny. Považujem ich, nech sú už z akejkoľvek produkcie, za pamätníky vojakom. Dalo by sa im často vyčítať, že sú až brutálne. Ale bolo vôbec niečo jemné a pekné na vojne? Čo som však často obdivovala bol fakt, že v tom bludnom kruhu zla bolo vidieť svetielko lásky a priateľstva. Bolo až dojímavé, ako sa vojaci dokázali starať jeden o druhého a jeden pre druhého aj obetovať. A často aj napriek tomu, že si nemuseli ani rozumieť.

Spomínajme preto vo svojich srdciach na padlých vojakov. A my, ktorí sme veriaci, myslime na nich vo svojich modlitbách. Aby ich duše našli vytúžený pokoj a blaženosť, keďže na tejto zemi videli toľko zla a bolesti. Nesmieme nikdy zabudnúť, ako veľmi ľudstvo vtedy trpelo. Poučujme naše deti a mládež o týchto udalostiach. Nedovoľme, aby sa v našej krajine šírili myšlienky neonacizmu, ktorý popiera všetky hrôzy vojny a vlastne dáva za pravdu tej moci, ktorá vtedy ovládla takmer celý svet.

Už nikdy sa nesmie niečo tak hrozné opakovať!

Stačí, ak začneme každý sám od seba a naučíme sa riešiť nedorozumenia s pokojom a rozumom. Veď aj z malého ohňa môže vzniknúť veľký požiar.

Na tých, ktorí padli, nezabudnime. Veď naozaj nie je väčšej lásky ako tej, ktorú nosí v srdci človek, ktorý je ochotný pre život a blaho toho druhého obetovať svoj život.

Martina Bilčíková

ROZPIS SLÁVENÍ V RÍMSKO - KATOLÍCKOM KOSTOLE V ABRAHÁME :

17.4. 18:00 Sv. omša Pánovej večere
18.4. 9:30 Krížová cesta ulicami obce
18.4. 15:00 Obrady Piatku utrpenia Pána
19.4. 20:00 Veľkonočná vigília
20.4. 7:30 a 10:30 Sv. omše Veľkonočnej nedele
21.4. 9:00 Veľkonočný pondelok

Čo všetko sa chystá pre Vás v Abraháme .....

- 30. apríl stavanie mája
- 3. máj rybárske preteky
- 2. - 4. máj otváranie neba na RC letisku Abrahám, v sobotu o 15.00 h program a atrakcie pre deti
- 10. máj pietna spomienka pri pomníku padlých / cca 18.45. po večernej bohoslužbe/
- 16.5. spoločenské hry pre všetkých v knižnici 13.00 -16.00 h
- jún – akcia pre deti a rodičov za kultúrnym domom
- 26.5. scrabble v knižnici 17.00 -19.00 h
- 28. jún Uličkársky turnaj, Abrahámsky kotlík
- 8. júl poľovnícka zábava – športový areál

Poľnohospodársko-obchodné družstvo Abrahám

prevádzka pivnica bude pred veľkonočnými sviatkami otvorená

Streda 16.4.2025
$8^{00} – 16^{30}$

Štvrtok 17.4.2025
$8^{00} – 15^{00}$

ABRAHÁMSKE NOVINY
Vydáva obec Abrahám www.abraham.sk
Redakčná rada: Helena Bernadičová, Jana Takáčová
Tlač: Obecný úrad Abrahám
Adresa redakcie: Abrahámske noviny, Obecný úrad, 925 45 Abrahám 52, mail: urad@abraham.sk
Publikované príspevky vyjadrujú názory autorov a nemusia sa vždy stotožňovať s názormi redakcie.
Uzávierka budúceho čísla bude 20. júna 2025.